

CRÒNICA

Memòria, justícia, veritat

Corbera d'Ebre D. Sainz

L'acte institucional del 80è aniversari de la batalla de l'Ebre s'havia de fer, per força, a l'església del Poble Vell de Corbera. Només entrar-hi ja se't gela la sang. El sostre despullat deixa veure un campanar picotejat per la metralla i, des d'allà dalt, una panoràmica de carrers envoltats de runes fa entendre el desastre que va suposar la guerra civil per estes terres.

Però el passat dissabte, les pedres no eren els únics testimonis de la batalla. A primera fila es van seure els pocs supervivents de la Lleua del Biberó, no més de quinze. Els qui un dia va ser enviats al front amb 17 i 18 anys, avui ja són quasi avis centenaris. El primer que va fer el president de la Generalitat, Quim Torra, en entrar a l'església va ser saludar-los un per un.

Així començava l'acte commemoratiu de la batalla de l'Ebre, que va servir per a fer una posada en escena de les polítiques de memòria impulsades pel Govern català al mateix temps que un homenatge a les vícti-

El Govern referma el seu compromís per a "prémer l'accelerador" en les polítiques de memòria durant l'acte central de la commemoració, a Corbera.

El president Torra saludant excombatents a l'església del poble vell de Corbera. / CEDIDA

mes, supervivents de la batalla i entitats de les Terres de l'Ebre que treballen per la recuperació de la memòria històrica.

La primera a destacar la feina feta va ser la consellera de Justícia, Ester Capella, que va anunciar que en un

any, gràcies al pla de fosses, s'h'an exhumat més de 250 persones i se n'ha identificat una. **"Anem tard. Cada dia queden menys víctimes i menys testimonis, però estem prement l'accelerador. Amb només un any, hem multiplicat per quatre el**

nombre de persones desenterrades des de la transició", va afirmar Capella.

La consellera també va dir que la nova llei de memòria que prepara el seu departament **"serà capaç de donar resposta a tot allò que no**

s'ha pogut donar resposta fins ara, seguint els principis del dret internacional que obliguen a la veritat, la justícia i la reparació".

Dos representants de la Lleua del Biberó, un supervivent i la filla del difunt president de l'associació, van posar de relleu la necessitat de no oblidar els fets ocorreguts fa 80 anys. L'alcalde de Corbera d'Ebre, al seu torn, va aprofitar la presència de Torra per a demanar més recursos per a mantenir el Poble Vell. Entremig, es projectaven imatges de la batalla i els cantautors Xavi Sarrià i Montse Castellà van emociar el públic. L'últim a intervenir va ser el president de la Generalitat, després de l'entrega dels reconeixements als veterans i entitats socials. Quim Torra va evocar al poeta Gerard Vergés per a parlar **"d'un riu antic, que ens diu que hem guanyat el dret a la memòria però que ens falta guanyar el dret a la justícia. Perquè sense memòria i sense justícia no hi ha veritat possible".** I, dirigint-se un cop més als veterans Biberons, va prometre mantenir la seua memòria **"perquè no caigui en oblit".**

CRÒNICA

Trenta anys fent memòria des de Pàndols

La Cota 705, al Pinell, va tornar a rebre la visita de supervivents de la Lleua del Biberó.

El Pinell de Brai A. Prunera

"La nostra vida penjava d'un fil de cosir. Sabíem que podíem morir en qualsevol moment. Ara, ja no tinc por de la mort". Als seus 96 anys, este diumenge relatava les seues vivències de guerra des d'un conegut hotel de Gandesa.

A fora, diluviava. La pluja havia respectat l'acte més solemne i conciliador que cada any se celebra a la Batalla de l'Ebre. La Cota 705, al Pinell de Brai, va tornar a rebre la visita dels supervivents de la Lleua del Biberó, enguany uns dies abans que es commemoressin els 80 anys de la batalla, la matinada de Sant Jaume, el passat dimecres. Només acabar l'acte, però,

un xàfeg dens regava el cor de la Terra Alta. Corredisses per a arribar al vehicle i eixugaparabrisas a tota marxa.

L'ocasió era merescuda. Es complien els trenta anys de la primera vegada que els supervivents de la Lleua del Biberó van retornar a la serra de Pàndols, l'any 1988, per llançar un missatge de pau, amor i concòrdia. Cada cop són menys, és llei de vida. Enguany, només cinc. Cinc homes que vuitanta anys enrere creuaven l'Ebre per participar en la batalla més atroç i cruenta de la història d'Espanya.

El portaveu de la lleua del biberó, Miquel Morera, als seus 98 anys, ho té clar. **"Després de la lluita, la nostra funció ha estat donar un**

Supervivents de la Lleua del Biberó, diumenge passat a la Cota 705. / A.P.

missatge de reconciliació, i d'acabar amb els odis i les rancúnies. Ara, toca fer la vista enrere i crec que ho hem aconseguit. Espero que els homenatges al monument

de la pau seguisquen molts anys més", sentenciava.

L'acte, organitzat des del Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre (Comebe) i la Di-

recció General de Memòria i Pau de la Generalitat, tornarà l'any vinent. Seran 80 anys del final de la guerra. Els Biberons esperen tornar-hi. ■